

PROF. DR. GÜRBÜZ ERGİNER (1945-2009)

Tuba SALTİK ÖZKAN*

1945 yılında İstanbul'da doğan Gürbüz Erginer ilköğrenimini Ankara'da ortaöğrenimini Aydın'da tamamladı. 1966 yılında başladığı Ankara Üniversitesi D.T.C.F. Antropoloji Bölümü Etnoloji Kürsüsünden 1970 yılında mezun oldu. 1970-1971 yılları arasında Millî Folklor Enstitüsünde Folklor Araştırmacısı, 1973-1974 yılları arasında Ankara Etnografya Müzesinde Asistan 1974-1976 yılları arasında ise TRT Ankara televizyonunda Kameraman olarak görev yaptı.

Akademik hayata 1976 yılında Ankara Üniversitesi DTCF Etnoloji Kürsüsü Asistanlığı ile başlayan Erginer, Sedat Vevis Örnek'in danışmanlığında hazırladığı "*Halkbilimde Monografik Çalışmalar*" başlıklı tez ile 1978 yılında yüksek lisans, 1982 yılında "Uşak Halk Takvimi" başlıklı tezle de doktora programından mezun oldu. Bu çalışma daha sonra 1984 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından yayımlandı. Gürbüz Erginer, 1985 yılında yardımcı doçent, 1993 yılında doçent ve 1998 yılında da profesör oldu.

Erginer'in Toplumsal uygulamalar, halk inançları, büyü, ölüm gibi konuları Anadolu medeniyetlerini de içine alan tarihsel bir süreçte değerlendirdiği pek çok yayını vardır. 1997 yılında YKY tarafından yayımlanan "Kurban. Kurbanın Kökenleri ve Anadolu'da Kanlı Kurban Ritüelleri" adlı çalışması alanında çok önemli bir başvuru kitabı ve kaynak niteliğindedir. Türkiye'de halkbilim çalışmalarında onun adıyla birlikte anılan bir konu da "büyü"dür. Erginer, Yapı Kredi Yayınları tarafından hazırlanarak 13 Haziran-16 Ağustos 2003 tarihleri arasında gerçekleştirilen "Elemterefiş Anadolu'da Büyü ve İnanışlar" adlı serginin danışmanlığını üstlenmiş, serginin kitabına dönüşme sürecinde "Anadolu'da Batıl

İnanmalar ve Büyü" başlıklı bölümü kaleme almıştır. İçlerinde "Otantik Türk Ekmekleri" adlı belgeselin de yer aldığı TRT yapımı kimi belgesel programına da akademik danışmanlık yapan Erginer'in makalelerinden birkaçı şunlardır: "Kan ve Tabu. COGİTO Sayı: 37, 2003 Güz. YKY Yayınları", "Kutsal Kitaplarda Kurban Konusu. BİLİM ve ÜTOPYA 11. sayı Mayıs/1995" "Bir Halkbilimcinin Gözünden Ölüm. COGİTO Sayı: 40, 2004 Yaz. YKY Yayınları"

Çalışmalarının odaklandığı konular bağlamında Erginer'in, kültürün sözel ürünlerle ilgili alanını folklor kadrosunun dışında tuttuğu görülür. Bu anlayışın, D.T.C.F'de 1935 yılında yeni oluşmaya başlayan antropoloji ve etnoloji disiplinlerinin "folklor" yaklaşımından kaynaklandığı söylenebilir. Bu yönüyle Erginer, 1966 yılında adım attığı etnoloji kürsüsündeki çalışmaları ile Türkiye'deki folklor çalışmaları tarihinin bir tanığı ve anılması gereken kilometre taşlarından biridir.

Türk folklor tarihinin bu değerli bilim insanı 28.03.2009 tarihinde bir trafik kazası ile aramızdan ayrıldı. Gürbüz Erginer için 01.06.2009 tarihinde D.T.C.F. Farabi salonunda Halkbilim Bölümü tarafından hazırlanan ve başta ailesi ve Üniversite yöneticileri olmak üzere çok sayıda meslektaş ve öğrencisinin katıldığı bir anma gecesi düzenlendi. Ailesi çalışma arkadaşları ve öğrencileriyle birlikte sevenlerinin ve dostlarının bir araya geldiği bu anlamlı gecede onun akademik hayatı duygusal görüntüler ve karelerle canlandırıldı. Halkbilim camiası çok değerli bir mensubunu en verimli çağında kaybetti. Millî Folklor dergisi olarak, başta ailesi ve yakınları olmak üzere folklor çalışanlarına başsağlığı, Prof. Dr. Gürbüz Erginer'e de Allah'tan rahmet diliyoruz.

* Gazi Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Türk Halkbilimi Bölümü Araştırma Gör. tubasaltik@gazi.edu.tr